

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het kerkhof van de O.- L.- V.-Hemelvaartkerk, de voormalige pastorie en de Sint-Luciakapel te BOUTERSEM (Verrijck)

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010 en 19 november 2010;

Gelet op het ministerieel besluit van 21 april 2010 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen kerkhof van de O.- L.- V.-Hemelvaartkerk, de voormalige pastorie en de Sint-Luciakapel te BOUTERSEM (Verrijck);

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door het agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Vlaams-Brabant op datum van 04 oktober 2010, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 02 december 2010,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

1° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De voormalige pastorie van Vertrijk met inbegrip van het ommuurde voorpleintje en de volledig ommuurde tuin, gelegen te

Boutersem (Vertrijk), Roosbeeksestraat +9;

bekend ten kadaster:

Boutersem, 2e afdeling, sectie B, perceelnummers 18C, 20C, 21B, 23A.

2° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Het ommuurde kerkhof van de Onze-Lieve-Vrouw Hemelvaartkerk met inbegrip van de Kerkhofstraat, gelegen te

Boutersem (Vertrijk), Kerkhofstraat ; Roosbeeksestraat ;

bekend ten kadaster:

Boutersem, 2e afdeling, sectie B, perceelnummers ZONDER NR., 18B, 24G(DEEL), 25K(DEEL), 25L(DEEL), 26E(DEEL), 26G(DEEL), 36E(DEEL).

3° Wegens de historische waarde:

- als monument:

De Sint-Lucia kapel, gelegen te

Boutersem (Vertrijk), Stationsstraat ;

bekend ten kadaster:

Boutersem, 2e afdeling, sectie A, perceelnummers 268B(DEEL), 291H(DEEL).

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het uitzonderlijke karakter van volgende intrinsieke waarde gemotiveerd:

Historische waarde van de voormalige pastorie met inbegrip van het ommuurde voorpleintje en de volledig ommuurde tuin : ingevolge een beslissing van de Raad van Brabant van 16 januari 1782 opgetrokken door de cisterciënzerabdij van Villers-la-Ville die er sinds ca. 1600 tot met de Franse Revolutie het patronaats- en tiendenrecht bezat vormt de in een gevelsteen 1784 gedateerde pastorie van Vertrijk, voorheen een afhankelijkheid van Boutersem, een expliciete verwijzing naar de oprichting van Vertrijk als zelfstandige parochie.

Historische i.c. architectuurhistorische waarde: representatief en goed bewaard voorbeeld van een Lodewijk XV-geïnspireerde plattelandspastorie uit het laatste kwart van de 18de eeuw in de vorm van een bak- en natuurstenen, deels onderkelderd dubbelhuis met twee bouwlagen en vijf traveeën onder zadeldak en een traditionele plattegrond waarbij de strak symmetrische gevelordonnantie wordt bepaald door lichtgetoogde openingen in een Gobertange omlijsting en de centrale inkom wordt geaccentueerd door een lichtgetoogde deuromlijsting met oren en neuten, een geprofileerde druiplijst en een sleutel met Lodewijk XVI-motief. Opmerkelijk qua concept zijn de flankerende paviljoenvormige bijgebouwtjes, resp. paarden- en koestal, die door hun vooruitgeschoven positie een rechthoekig voorpleintje omlijnen. Met dit homogeen eind 18de-eeuws buitenaspect correspondeert een 18de- en 19de-eeuwse binnenafwerking met ondermeer een fraaie zwart-witte tegelvloer en balustertrap in de gang en verder brede planken vloeren, gestucte plafonds met fijne meerledige profilering, bescheiden marmeren schouwen en brede paneeldeuren.

Een volledig ommuurde tuin met vijvertje en een nog originele rij geknotte linden (*Tilia x europaea*), waarin de ineengegroeide gesteltakken van twee, eveneens geknotte beuken (*Fagus sylvatica*) een uniek "gotisch poortje" vormen versterkt de opmerkelijke typologische gaafheid van dit eind 18de-eeuwse pastoriegoed.

Historische waarde van het ommuurde kerkhof van de Onze-Lieve-Vrouw-Hemelvaartkerk, met inbegrip van de Kerkhofstraat: met haar lage bakstenen ommuring, aan westzijde doorbroken met een door gegroefde bakstenen hekpijlers met bolbekroning geflankeerde toegang, vormt het kerkhof als "besloten hof" en begraafplaats typologisch één geheel met de sinds 26 november 1942 beschermde parochiekerk en versterkt hierdoor de authenticiteit van deze sinds de 12de eeuw vermelde kerk-site. Uniek is bovendien de relatie met het gekasseide kerkhofsteegje dat vanaf de noordelijke kerkhofmuur, langsheen de pastoriemuur, steil afdaalt naar de ter hoogte van de Velp gesitueerde, sinds het begin van de 16de eeuw geciteerde miraculeuze Sint-Luciabron.

Historische waarde van de Sint-Luciakapel: in 1796, volgens het opschrift IVDV KM, gebouwd in opdracht van kerkmeester Johannes Vandervorst boven een miraculeuze bron getuigt de Sint-Luciakapel van een belangrijke devotie tot de H.-Lucia te Vertrijk, die er minstens sinds de 14de- eeuw werd vereerd en jaarlijks uit de wijde omgeving een grote toevloed van bedevaarders aantrok. Historische i.c. architectuurhistorische waarde: mooi voorbeeld van een classicistische veldkapel (1796) in Lodewijk XVI-stijl - een vierkant volume met zwak hellend zadeldakje - opgetrokken in Gobertange in een verzorgd gedetailleerd verband, met sokkelvormende onderbouw en nis met rondbogig deurtje in een meerledige plattebandomlijsting, het geheel bekroond met een geprofileerd driehoekig fronton en een smeedijzeren kruis.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010).

18 FEB. 2011

Brussel,

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS